FAKTA OM TRYKLUFTDREVNE VÆRKTØJER

Arbejdsmiljøforholdet og kravene

Trykluftudstyr består generelt af en kompressor, trykslange og et værktøj. Udstyret skal vedligeholdes godt, således at slangen og alle koblinger er tætte, og at værktøjet fungerer fejlfrit.

Hvis der arbejdes med vandtryk, skal dette arbejde indgå i arbejdspladsvurderingen (APV).

Under brugen skal det sikres, at de ansatte ikke udsættes for unødig påvirkning fra støj og vibrationer samt farlige stoffer, materialer og mikroorganismer.

Der skal udvises stor forsigtighed under brugen, især når der anvendes dyser, hvor strålen **aldrig** må rettes mod personer eller egen krop.

Faren ved brugen og krav:

- Strålen fra en højtryksrenser virker som et skærende værktøj både på emne og personer (beskadigelser er dybtgående og alvorlige, selv om læsionerne ikke syner af meget).
- Strålen kan tilbagekastes fra hulheder og krumme flader.
- Sundhedsfarlige eller giftige stoffer kan spredes i tågeform (aerosoler) selv ved lave tryk. Herved kan hud, øjne og luftveje påvirkes.
- Slanger og dyser kan vibrere som trykluftværktøj (kan forårsage hvide fingre).
- Ved arbejde under 2,5 MPa (25 bar) og hvis der er forværrende faktorer såsom kemikalier, der er sundhedsskadelige ved indånding, mikroorganismer eller rester af organisk oprindelse til stede, skal de ansatte anvende egnede åndedrætsværn.
  Der skal altid anvendes egnede åndedrætsværn ved arbejde over 2,5 MPa (25 bar).
  Åndedrætsværnet skal være med minimum et P2-filter, som beskytter både mod faste partikler og væskeformige aerosoler (P3-filter ved mikroorganismer). Det sikreste er at benytte luftforsynet åndedrætsværn.
- Der skal anvendes øjenværn, hvis åndedrætsværnet ikke dækker øjnene, til beskyttelse mod aerosoler og væskedråber
- Arbejdsgiveren skal tilbyde høreværn ved støjbelastninger over 80 dB(A), og medarbejdere skal minimum bruge høreværnet ved støjbelastninger over 85 dB(A).
- Det er forbudt at anvende højtryksrensere på gamle eternittage, der indeholder asbest, på grund af asbestfaren.
- Der skal altid anvendes fodtøj, der er vandafvisende, smidigt og fastsiddende samt har skridsikre såler. Endvidere skal huden beskyttes ved i fornødent omfang at benytte vandtætte handsker

og vandtæt forklæde eller dragt.

Gode råd om tiltag og løsninger

- Læs brugsanvisningen nøje igennem
- Undgå at indånde forurenet luft fra værktøjerne
- Overskrid ikke det maksimale driftstryk
- Foretag ikke justeringer på maskinen, der kan medføre, at det maksimale driftstryk overskrides
- Trykket må aldrig overskride det maksimalt tilladte tryk, der er angivet for trykluftsudstyret eller for de emner, der skal have påført trykluft
- Sluk for maskinen med det samme, hvis trykluftsbeholderen er utæt. Maskinen skal repareres af en fagmand
- Sørg altid for, at der er slukket for maskinen, at stikket er taget ud af kontakten, og at der ikke er tryk på beholderen, inden du vedligeholder maskinen.

Ved arbejde med højtryksrensere med tryk over 25 bar, eller hvor produkttallet (største tryk i bar gange antal liter pr. minut) overstiger 10.000, skal man være opmærksom på:

- at ingen andre opholder sig i arbejdsområdet,
- ikke at sprøjte på elektriske installationer,
- der skal sprøjtes i en vinkel, således at vandsprøjt og aerosoler rettes væk fra brugeren
- at man har skridsikkert fodfæste,
- at man har frit og uhindret arbejdsfelt omkring sig. (Der må ikke arbejdes på stiger.)
- at man ved længere tids arbejde (mere end 1/2 time) skal have en skulderbøjle el.lign., som kan aflaste hændernes greb om strålerøret.

Gode links:

- BFA Service - Turismes site om forebyggelse af ulykker